

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

روش شناسی پژوهش کیفی

مؤلف:

دکتر نوذر امین صارمی

(عضو هیأت علمی دانشگاه علوم انتظامی امین)

دانشگاه علوم انتظامی امین

چاپ دوم ۱۳۹۶

انجمن علمی پژوهش‌های انتظامی ایران

دانشگاه علوم انتظامی امین

روش‌شناسی پژوهش کیفی

مؤلف: دکتر نوذر امین صارمی

ویراستار علمی: دکتر علی محبی

ناظر علمی: دکتر غلامرضا غفاری

ناشر: دانشگاه علوم انتظامی امین

آماده‌سازی کتاب: فرهنگ‌شناسی

چاپ دوم: ۱۳۹۶

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ریال

لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

نشانی انتشارات: تهران، ابتدای بزرگراه شهید خرازی، خیابان شهید جدی اردبیلی، دانشگاه علوم

انتظامی امین، تلفن: ۴۸۹۳۱۲۹۳

سرشناسه	: امین صارمی، نوذر، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: روش‌شناسی پژوهش کیفی / مولف نوذر امین صارمی.
مشخصات نشر	: تهران : دانشگاه علوم انتظامی امین، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۴ص. : جدول
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۳۶۳-۲۳۰-۱
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: تحقیق -- روش‌شناسی
موضوع	: Research -- Methodology
موضوع	: علوم انسانی -- تحقیق -- روش‌شناسی
موضوع	: Humanities -- Research -- Methodology
موضوع	: علوم اجتماعی -- روش‌شناسی
موضوع	: Social sciences -- Methodology
شناسه افزوده	: دانشگاه علوم انتظامی امین
شناسه افزوده	: Amin Police University
رده بندی کنگره	: Q ۱۸۰ / ۱۳۹۶۵۵ / ۸۹ الف /
رده بندی دیویی	: ۴۲ / ۰۰۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۰۰۳۵۷

سخن ناشر

کسب علم و دانش و تلاش برای بهره‌گیری از علوم جدید و بومی‌سازی آن برای رفع نیازهای علمی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی به منظور اعتلای اقتدار امت اسلامی از توصیه‌های مهم اسلام است. علوم پلیسی که همگام با پیشرفت بسیاری از علوم محض و تلفیق آنها با یکدیگر، روز به روز نو می‌شود و مرزهایی تازه از دانش می‌سازد، از جمله علمی است که درخت آن در کشورمان در حال رشد و نمو و ثمر دادن است.

تألیف آثار علمی برجسته و معتبر و اشاعه مفاهیم آنها از جمله رهیافت‌های کارآمد و اثربخش است که در سایه آن بستری مناسب برای بهره‌گیری از تجربه‌های ارزشمند و دانش بومی نخبگان و کارشناسان علوم پلیسی در کشورمان می‌توان ساخت. بدیهی است اندیشمندان، خبرگان و کارشناسان امور پلیسی داخلی با تلفیق همگن تجربه‌های خود با علوم و تجربه‌های کارشناسان علوم پلیسی دیگر کشورها می‌توانند باعث پیشبرد دانش پلیسی در کشور شوند. امید است با نشر آثار تألیفی از این دست، گامی هر چند کوچک در این مسیر بلند برداریم و نویسندگان، محققان، کارشناسان و استادان را برانگیزانیم تا تجربه‌ها و توان علمی خود را متبلور کنند و اشاعه دهند.

انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۵	پیشگفتار.....
۱۷	مقدمه.....
۲۳	فصل اول: کلیات و اصول.....
۲۳	چیستی پژوهش کیفی.....
۲۷	پیشینه پژوهش کیفی.....
۲۹	ویژگی های پژوهش کیفی.....
۳۲	محاسن پژوهش کیفی.....
۳۳	معایب پژوهش کیفی.....
۳۳	راهبردهای پژوهش کیفی.....
۳۳	الف) پژوهش اکتشافی.....
۳۴	ب) پژوهش تفسیری.....
۳۵	ج) پژوهش انتقادی.....
۳۶	تفاوت های روش پژوهش کمی و کیفی.....
۳۷	الف) تفاوت در مبانی نظری.....
۳۹	ب) تفاوت در نقش و کارکرد محقق.....
۴۲	پ) تفاوت در روش شناسی.....
۴۷	فصل دوم: مبانی فلسفی روش کیفی.....
۴۷	تحول الگوهای روش شناسی.....
۴۹	الگوی اثبات گرایی.....
۵۱	شناخت از منظر اثبات گرایی.....

۵۲	اثبات‌گرایی منطقی.....
۵۴	روش‌شناسی کمی محصول اثبات‌گرایی.....
۵۶	الگوی تفسیر‌گرایی.....
۵۶	پدیدارشناسی به‌مثابه بنیان نظری تفسیر‌گرایی.....
۵۷	روش‌شناسی کیفی؛ محصول تفسیر‌گرایی.....
۶۳	فصل سوم: فرآیند انجام‌دادن پژوهش کیفی.....
۶۴	گام‌های اساسی در انجام‌دادن پژوهش کیفی.....
۶۴	گام اول) طرح مسأله و تبیین مفهومی.....
۶۴	انتخاب موضوع در پژوهش کیفی.....
۶۶	مسأله‌یابی در فرآیند تحقیق کیفی.....
۶۷	بیان مسأله تحقیق.....
۶۹	فرضیه در پژوهش کیفی.....
۷۰	ادبیات پژوهش.....
۷۱	گام دوم) گردآوری داده‌ها.....
۷۳	ویژگی داده‌های کیفی.....
۷۴	اعتباریابی در تحقیق کیفی.....
۷۶	ارزیابی پایایی.....
۷۷	ارزیابی اعتبار.....
۷۹	گام سوم) مقوله‌بندی.....
۷۹	کدگذاری باز.....
۸۰	کدگذاری محوری.....
۸۱	کدگذاری گزینشی.....
۸۲	گام چهارم) تحلیل و تفسیر.....
۸۶	نقش نرم‌افزارهای رایانه‌ای در تحلیل داده‌ها.....
۸۸	نحوه استفاده از نرم‌افزار در تحلیل کیفی.....
۹۱	فصل چهارم: مردم‌نگاری.....

۹۴	ویژگی مردم‌نگاری
۹۵	علم انسان‌شناسی و مردم‌نگاری
۹۷	علم جامعه‌شناسی و مردم‌نگاری
۹۸	مردم‌نگاری در سازمان و مدیریت
۹۹	انواع مردم‌نگاری
۱۰۰	فرآیند مردم‌نگاری
۱۰۱	روش جمع‌آوری اطلاعات در مردم‌نگاری
۱۰۴	نمونه‌گیری در مردم‌نگاری
۱۰۵	تحلیل داده‌ها در مردم‌نگاری
۱۰۶	ملاحظه‌ها در مردم‌نگاری
۱۰۹	روش مشاهده و توصیف
۱۱۰	عوامل مؤثر در مشاهده
۱۱۰	الف) تمایل‌های شخصی
۱۱۱	ب) عوامل ناخودآگاه
۱۱۱	ج) زیرکی و تیزهوشی
۱۱۱	د) عوامل فرهنگی
۱۱۱	ه) میزان اطلاعات و زمینه قبلی محقق
۱۱۲	انواع مشاهده
۱۱۳	محاسن و معایب روش مشاهده
۱۱۳	الف) محاسن
۱۱۴	ب) معایب
۱۱۵	نکته‌های لازم در روش مشاهده
۱۱۷	فصل پنجم: مطالعه موردی
۱۲۰	تک‌نگاری (مونوگرافی)
۱۲۲	کاربرد مطالعه موردی
۱۲۳	مطالعه موردی در سازمان‌ها

۱۲۴	مراحل مطالعه موردی
۱۲۹	فصل ششم: نظریه زمینه‌ای
۱۳۵	بنیان‌های نظری گراندد تئوری
۱۳۸	عناصر نظریه زمینه‌ای
۱۳۹	ارکان نظریه زمینه‌ای
۱۳۹	الف) توصیف و نظم‌دادن مفهومی
۱۴۰	ب) نظریه پردازی
۱۴۱	فرآیند دسترسی به نظریه زمینه‌ای
۱۴۱	گام اول) انتخاب موضوع
۱۴۱	گام دوم) تدوین اهداف و پرسش‌ها
۱۴۲	گام سوم) انتخاب گروه مطالعه
۱۴۲	گام چهارم) جمع‌آوری داده‌ها
۱۴۳	گام پنجم) کدگذاری باز داده‌ها
۱۴۴	گام ششم) کدگذاری انتخابی (یا نظری) داده‌ها
۱۴۵	گام هفتم) مرحله نهایی - توسعه یا تولید نظریه
۱۴۷	فصل هفتم: روش دلفی
۱۵۰	تاریخچه دلفی
۱۵۱	دلفی روشی برای پیش‌بینی
۱۵۲	فرآیند استفاده از روش دلفی
۱۵۳	۱. بیان مسأله، پرسش یا فرضیه پژوهش
۱۵۳	۲. تدارک برنامه اجرا
۱۵۴	۳. اقدام‌های پرسشنامه دور اول و دوم
۱۵۴	۴. تجزیه و تحلیل نهایی داده‌ها و گزارش نهایی
۱۵۴	نقاط قوت روش دلفی
۱۵۵	نقاط ضعف روش دلفی
۱۵۶	مثالی کاربردی از روش دلفی

۱۵۷	فصل هشتم: تحلیل محتوای کیفی
۱۶۰	پیشینه تحلیل محتوا
۱۶۱	کاربردهای تحلیل محتوا
۱۶۵	انواع تحلیل محتوای کیفی
۱۶۶	الف) تحلیل محتوای مفهومی
۱۶۸	ب) تحلیل محتوای ارتباطی
۱۷۱	تحلیل تصویر
۱۷۲	فرآیند اجرای تحلیل محتوای کیفی
۱۷۳	طرح موضوع و مسأله
۱۷۴	گردآوری داده‌ها
۱۷۴	کدگذاری
۱۷۵	مقوله‌ها
۱۷۶	تجزیه و تحلیل
۱۷۷	نمونه‌گیری در تحلیل محتوا
۱۷۸	انواع نمونه‌گیری در تحلیل محتوا
۱۷۸	۱. تصادفی
۱۷۸	۲. طبقه‌ای
۱۷۸	۳. خوشه‌ای
۱۷۹	۴. چندمرحله‌ای
۱۷۹	ملاحظات در تحلیل محتوا
۱۸۰	تحلیل کیفی اسناد
۱۸۱	تعریف سند
۱۸۲	انواع سند از نظر دسترسی
۱۸۳	مثالی کاربردی
۱۸۳	تحلیل گفتمان
۱۸۵	کاربرد تحلیل گفتمان
۱۸۶	روش تحلیل گفتمان

۱۸۹	فصل نهم: تمرکز گروهی (فوکوس گروه).....
۱۹۰	انواع تمرکز گروه.....
۱۹۱	ویژگی‌های روش تمرکز گروهی.....
۱۹۲	فرآیند انجام‌دادن تمرکز گروهی.....
۱۹۳	همگن‌سازی و دسته‌بندی.....
۱۹۳	مراحل اجرایی.....
۱۹۳	مرحله اول: برنامه‌ریزی و طراحی.....
۱۹۴	مرحله دوم: اجرای گروه متمرکز.....
۱۹۵	مرحله سوم: آغاز بحث.....
۱۹۶	مرحله چهارم: مدیریت و هدایت.....
۱۹۶	مرحله پنجم: تحلیل و تفسیر.....
۱۹۹	فصل دهم: اقدام پژوهی (پژوهش عملی).....
۱۹۹	نسبت تحقیق عملی با پژوهش‌های کاربردی.....
۲۰۰	پیشینه تحقیق عملی.....
۲۰۱	ویژگی‌های پژوهش عملی.....
۲۰۴	کاربرد تحقیق عملی.....
۲۰۶	مشارکت در تحقیق عملی.....
۲۰۸	ارتباطها در تحقیق عملی.....
۲۱۰	چگونگی انجام‌دادن تحقیق عملی.....
۲۱۳	فصل یازدهم: پژوهش تاریخی.....
۲۱۵	منابع تاریخی.....
۲۱۶	اعتبار منابع در تحقیق‌های تاریخی.....
۲۱۶	نقد درونی و بیرونی.....
۲۱۷	تاریخ شفاهی.....
۲۱۸	ملاحظه‌ها در گردآوری مطالب تاریخی.....
۲۱۸	مراحل اجرای تحقیق تاریخی.....

۲۳۱	فصل دوازدهم: فرا تحلیل
۲۲۲	رابطه فرامطالعه و فراتحلیل
۲۲۳	ویژگی فراتحلیل
۲۲۴	چگونگی انجام دادن فراتحلیل
۲۲۹	فصل سیزدهم: مصاحبه عمیق
۲۲۹	کاربردهای مصاحبه عمیق
۲۳۰	انواع مصاحبه عمیق
۲۳۱	الف) مصاحبه غیر نظام مند
۲۳۱	ب) مصاحبه نیمه نظام مند
۲۳۲	اصول و قواعد مصاحبه
۲۳۳	فصل چهاردهم: تحلیل سوات (swot)
۲۳۴	کاربرد تحلیل سوات
۲۳۶	چگونگی انجام دادن تحلیل سوات
۲۳۶	الف) راهبردهای قوت - فرصت (SO)
۲۳۷	ب) راهبردهای قوت - تهدید (ST)
۲۳۷	پ) راهبردهای ضعف - فرصت (WO)
۲۳۷	ت) راهبردهای ضعف - تهدید (WT)
۲۴۳	فصل پانزدهم: برآورد اجتماعی
۲۴۴	انواع برآورد اجتماعی
۲۴۵	چگونگی انجام دادن برآورد اجتماعی
۲۴۹	منابع و مآخذ
۲۴۹	منابع فارسی
۲۵۵	منابع لاتین